

مخالفت کارگران با اجرای مزد توافقی

دولت: کارفرمایان حق تسویه حساب صوری ندارند

بعد از واکنش‌های شدید جامعه کارگری نسبت به نامه معاونت حقوقی ریاست جمهوری مبنی بر اینکه «افزایش دستمزد سایر سطوح دستمزدی در قراردادهای کار مدت موقت و جدید، الزامی نیست» این معاونت توضیحاتی ارائه داده است.

به گزارش «توسعه ایرانی» هشتم بهمن ماه، معاون حقوقی رئیس جمهور، نامه‌ای خطاب به مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی ارسال کرد که در صورت اجرای توافقات ناگوار برای جامعه کارگری داشته باشد، به عقیده فعالان کارگری، اجرای این نامه همه اصول و بایدهای عرصه روابط کار را مخدوش می‌کند چراکه افزایش سالانه سایر سطوح مزدی و پرداخت پایه سنوات کارگری را کاملاً از میان برمی‌دارد.

به گفته «فرامرز توفیقی»، رئیس کمیته دستمزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار، این بخشنامه نه تنها ضررهای بسیاری را متوجه کارگران قراردادی می‌کند، بلکه آخرین میخ را بر تابوت سازمان تامین اجتماعی می‌کوبد چراکه آزاد گذاشتن دست کارفرمایان برای پرداخت مزد توافقی، یعنی کاستی گرفتن هر چه بیشتر ورودی‌های سازمان.

اقدامی غیر قانونی و غیر اخلاقی
در همین زمینه «علیرضا محجوب»، دبیر کل خانه کارگر، نامه معاونت حقوقی ریاست جمهوری به مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی برای اصلاح نرم افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی به منظور توافقی سازی دستمزد به میزان بالاتر حداقل (مزد سایر سطوح) را غیر قانونی و مصداق بی‌اخلاقی دانست.

وی گفت: اساس نامه این است که دستمزد با رعایت پرداخت حداقل دستمزد، برای قراردادهای آتی کارگران قرارداد موقت، توافقی تعیین شود و نرم افزار سازمان تامین اجتماعی هم متناسب با بازگذاشتن تعیین مزد سایر سطوح اصلاح شود که این درخواست به هیچ وجه تامین کننده منافع کارگران و تامین اجتماعی نیست.

وی افزود: از منابع کارگران به نفع کارفرمایان و دولت خرج کردن نه روست و نه ماخذ قانونی دارد. از طرفی نویسنده این نامه برای قراردادهای کار کارگران تکلیف می‌کند و این گونه استدلال می‌کند که چون قرارداد سال آینده با تسویه حساب سال قبل از آن خاتمه می‌یابد، پس قرارداد جدید محسوب می‌شود و کارفرما می‌تواند با پرداخت حداقل دستمزد و پایه سنواتی در پایان سال (تسویه حساب) در قالب توافق بر سر مزد بالاتر از حداقل، اراده خود را به کارگر تحمیل کند که این عمل بسیار ناپسند، غیر اخلاقی و غیر حقوقی است.

محبوب با اشاره به ماده ۴۱ قانون کار گفت: معاون هماهنگی و برنامهریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی اینگونه استدلال کرده که ماده ۴۱ قانون کار صرفاً بر تعیین حداقل دستمزد تکیه دارد و در مورد بالاتر از آن تعیین سایر سطوح مزدی را از قالب ماده ۴۱ قانون کار خارج کرد! این در حالی است که شورای عالی کار، مزد سایر سطوح را هم بر مبنای اختیارات تعریف شده در ماده ۴۱ قانون کار تعیین می‌کند. دو سطحی تعیین شدن دستمزد هیچ منافاتی با ماده ۴۱ قانون کار ندارد و به هر صورت کارفرمایان و دولت ملزم به رعایت مصوبات شورای عالی کار هستند و حق ندارند از سازمان تامین اجتماعی بخوبند که صورت محاسبات بیمه‌ای را متناسب با تفسیر خودشان از ماده ۴۱ تغییر دهد.

حق بانامه
«محمد رضا تاجیک»، نماینده مجمع عالی نمایندگان کارگری در شورای عالی کار نیز در تباط با این نامه می‌گوید: کارگران در شرایط اقتصادی دشواری قرار دارند. در تعیین مزد امسال، قانون‌گریزی‌های بسیار رخ داد و هنوز تکلیف شکایت کارگران به دیوان عدالت مشخص نشده است. در شرایطی که کارگران منتظر ابطال دستمزد ۹۹ هستند، معاون حقوقی رئیس جمهور نامه‌ای خطاب به تامین اجتماعی ارسال می‌کند که همه مزایای مزدی کارگران را نشان گرفته است.

وی با تاکید بر اینکه این نامه، افزایش سایر سطوح مزدی، مزایای طرح طبقه‌بندی مشاغل و پایه سنوات کارگری را از معنا تهی می‌کند، تاکید دارد: این نامه به هیچ وجه قابل پذیرش نیست. همه کارگران و تشکل‌های کارگری در همه سطوح، به خاطر قرارداد موقت و دولت و معاونت که رئیس جمهور ناراضی هستند. کارگران این نامه را نمی‌پذیرند و نمی‌توانند قبول کنند که دولت یک جانبه و یک تنه، مزایای مزدی را از میان بردارد و در بحث دستمزد دخالت کند.

رئیس جمهور، بخشنامه مزدی صادر کنند، با قوانین بالادستی و اصول و معیارهای حاکم، همخوانی و تطابقی ندارد. تاجیک ادامه می‌دهد: نمی‌توان با نامه دولتی، پایه سنوات و سایر سطوح مزدی را زایل کرد و از میان برداشت. توصیه ما به سازمان تامین اجتماعی نیز کاملاً روشن است؛ این نامه را نپذیرد و آن را به سادگی بایگانی کند.

به گفته وی، اگر تامین اجتماعی چنین نامه‌ای را بپذیرد و بر اساس آن نرم افزار محاسباتی خود را اصلاح کند، بدون تردید کارگران کشور اعتراض خواهند کرد.

نماینده کارگران در شورای عالی کار اضافه می‌کند: در روزهای آینده، تشکل‌های عالی کارگری جلساتی برگزار خواهند کرد و در تباط با این نامه و اصولاً تعامل نا عادلانه دولت با کارگران، تصمیم‌گیری خواهند کرد. دولت مدت‌هاست که قصد دارد سه جانبه‌گرایی و حق اظهار نظر و تعیین سرنوشت کارگران را به حاشیه براند.

این روند در مذاکرات مزدی ۹۹ آغاز شد و بعد از آن به انحای مختلف، تداوم یافت. نامه معاون حقوقی رئیس جمهور، حسن ختام تمام بدهی‌های دولت بود. دولتی که نتوانسته تورم را طبق وعده‌های خود کنترل کند و زیر بار ترمیم دستمزد نرفته، حالاً می‌خواهد همان حقوق ناچیز کارگران را سلب کند. فراموش نکردیم که در مذاکرات مزدی ۹۹ دولت مصرا نه در مقابل افزایش عادلانه دستمزد ایستادگی کرد و قول داد تورم در سال جاری از ۱۵ درصد بیشتر نمی‌شود. چرا همه وعده‌ها فراموش کردند؟

تاجیک می‌گوید: این نامه اجرایی نیست و قرار نیست اجرا شود. کارگران اجازه اجرای آن را نمی‌دهند. ضمن اینکه به دلیل فراقانونی بودن و صادر شدن از جانب نهادهای که صلاحیت حقوقی این نامه را ندارند، برای تامین اجتماعی نیز لازم‌الاجرا نیست. سازمان تامین اجتماعی نباید این نامه را بپذیرد و به آن ترتیب اثر بدهد که اگر این نامه پذیرفته شود، کارگران ساکت نمی‌نشینند و حتماً اعتراض می‌کنند.

نامه باید بایگانی شود
«حسین حبیبی»، عضو هیات مدیره کانون عالی شوراهای کار نیز در این ارتباط گفت: نامه معاون حقوقی ریاست جمهوری، به راستی عجیب است. از این نامه این گونه برمی‌آید که کارفرمایان از افزایش دستمزد و سطوح مزدی ناراضی هستند. سطوح مزدی می‌تواند مولفه‌های بسیاری از قبیل پایه سنوات، حق پست، فوق العاده و طرح طبقه‌بندی را در برگیرد که هر موده‌انداز سال ۱۴۰۰ کارگران نباید این مزایای مزدی را دریافت کنند. به مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی نیز دستور داده‌اند شما

دستمزد و پایه سنواتی صحیح است و چنانچه بدون تسویه حساب قرارداد پیشین رابطه قراردادی خود با کارگر را ادامه می‌دهد، قرارداد منعقد در سال جدید به منزله تمدید قرارداد پیشین بوده و اعمال افزایش دستمزد سایر سطوح مزدی تعیین شده توسط شورای عالی کار نیز الزامی است. بنابراین نامه مورد نظر به کارفرمایان خط می‌دهد که پایان سال حتماً با کارگران تسویه کنند و توافقات تحمیلی جدید، منعقد کنند. این یعنی طبقه‌بندی مشاغل از حیز انتفاع ساقط شده و همه مزایای مزدی کارگران زین می‌رود.

حبیبی اضافه کرد: اصل ۷۵ قانون اساسی به نمایندگان مجلس اجازه نمی‌دهد طرح‌های اصلاحی شان موجب تقلیل در آمد عمومی یا افزایش هزینه‌های عمومی شود. حال چطور است که با این نامه، درآمد کارگران و سازمان تامین اجتماعی کاهش و هزینه کارگران و سازمان تامین اجتماعی افزایش می‌یابد؟ مدیرعامل تامین اجتماعی باید نامه دریافتی را بایگانی کند و به آن هیچ توجهی نکند و کارگران توقع دارند که این نامه کنار گذاشته شود.

وی به چند در نامه اشاره می‌کند و می‌گوید: نامه معاونت حقوقی رئیس جمهور غیر قانونی است چرا که از نظر شکلی، تامین اجتماعی حق افزایش یا کاهش مزد را ندارد بلکه با مصوبه شورای عالی کار، دستمزد افزایش یافته و سازمان نیز مکلف به دریافت سهم بیمه کارگر و کارفرما موضوع بند ۵ ماده ۲ و ماده ۳۰ قانون تامین اجتماعی است. پس سازمان تامین اجتماعی حق ندارد نسبت به اصلاح نرم افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی برابر در خواست نامه شماره ۱۲۸۵۷۳ معاون حقوقی ریاست جمهوری اقدام کند. بنامه معاون حقوقی ریاست جمهوری در جهت منافع و رفع مشکلات سرمایه‌داران که هیچ وقت تمامی ندارد و به دنبال استثمار و بردگی کارگران هستند، مواد ۴۱، ۴۱ و ۱۴۲ قانون کار، کاملاً بی اثر و از حیز انتفاع ساقط خواهد شد.

حبیبی در پایان می‌گوید: بخشنامه ۲۵۷۲۳ سال ۷۲ وزارت کار و دادنامه ۱۷۹ هیات عمومی دیوان عدالت اداری، قانون کار و کارگران را با چالش جدی و خطرناک مواجه کرده است. امروز با وجود اینکه در ۴۲ سالگی انقلاب اسلامی هستیم، کارگران روزگار سخت و طاقت فرسای را پشت سر گذاشته و متحمل می‌شوند و حالا بنامه معاونت حقوقی ریاست جمهوری و با بازگیری تامین اجتماعی، همه حقوق کارگران را بگیرند و برده‌داری مدرن را به راستی محقق کنند.

توضیحات معاونت حقوقی رئیس جمهوری
در همین زمینه «پژمان محمدی»، معاون هماهنگی و برنامهریزی امور حقوقی دستگاه‌های اجرایی معاونت حقوقی رئیس جمهور

محبوب: دولت استدلال می‌کند که چون قرارداد با تسویه حساب خاتمه می‌یابد، قرارداد سال آینده جدید محسوب می‌شود و کارفرما می‌تواند با پرداخت حداقل دستمزد در قالب توافق، اراده خود را به کارگر تحمیل کند

در ارتباط با برخی واکنش‌ها نسبت به نظر این معاونت در خصوص موضوع اصلاح نرم افزارهای محاسباتی سازمان تامین اجتماعی درباره حق بیمه سنواتی گفت: اخیراً پس از تصمیم کمیته ماده (۱۲) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مبنی بر ضرورت اصلاح نرم افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی، معاونت حقوقی پس از مکاتبه دبیر این کمیته در خصوص موضوع، بررسی لازم را انجام و نامه‌ای در خصوص موضوع ضرورت هوشمندسازی نرم افزار محاسباتی حق بیمه سنواتی به سازمان تامین اجتماعی و دبیر کمیته مذکور ارسال کرده است.

وی افزود: بنابه‌بروز برخی واکنش‌های رسانه‌ای نسبت به مضمون این نامه و صرف نظر از آنکه قطعاً رداشت انعکاس یافته در برخی خبرگزاری‌ها مغایر مقصود این معاونت و ارائه تفسیر نادرست و یک جانبه از مضمون نامه این معاونت است و چند نکته در باره مکاتبه یاد شده مطرح می‌شود.

محمدی افزود: برخلاف مطالب انعکاس یافته در اخبار مذکور، این معاونت بخشنامه‌ای صادر نکرده و در چنین مقامی نبوده است. مضمون نامه این معاونت صرفاً در راستای مصوبه کمیته ماده (۱۲) مذکور با هدف تأکید به سازمان تامین اجتماعی برای اصلاح نرم افزار محاسبه حق بیمه سنواتی و تبدیل نرم افزار به نرم افزار هوشمند و اعمال شرایط و وضعیت واقعی کارگران در زمان شروع سال جدید و جلوگیری از اعمال خودکار و غیر هدفمند افزایش سنواتی بدون لحاظ شرایط جدید کارگر و تأثیر دادن این امر در چگونگی و میزان حق بیمه قابل دریافت، بوده است.

وی ادامه داد: بنابراین منظور نامه معاونت حقوقی رئیس جمهور، ملزم دانستن سازمان تامین اجتماعی به رسیدگی به اعلام کارفرما بر بررسی دقیق وضعیت کارگر بر اساس مستندات، شرایط و وضعیت جدید کارگر و خودداری از اعمال خودکار ضرایب نسبت به همه بیمه‌شدگان بوده است. بدیهی است همان گونه که نرم افزار باید هوشمند و با ترتیب اثر به تغییر وضعیت کارگر باشد، تسویه حساب صوری و با هدف فرار از اجرای احکام آمده قانونی، مانع استمرار رابطه نمی‌شود و تنها تسویه حساب قطعی، واقعی و قانونی کارگر و کارفرما، معیار قطع ارتباط آنها دانسته می‌شود.

یادداشت

پیچیده سازی موضوع دستمزد، به رغم تصریح قانون

رحمت الله پور موسی، فعال کارگری

این روزها سبب معیشت کارگران در کمیته دستمزد شورای عالی کار در حال محاسبه است. برای آنکه رقم دستمزد کارگران را تعیین کنیم باید به واقعیت‌های روز جامعه بپردازیم و آن چیزی که شفاف است و به عینه لمس می‌شود، بیبیمه و قیمت‌های کف بازار و هزینه‌های زندگی را مورد بررسی قرار بدهیم.

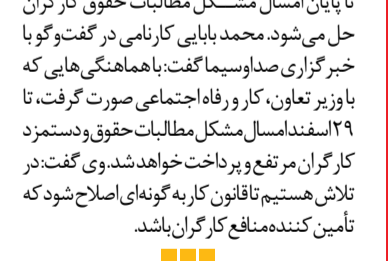
معتقدیم که قانون کار در ماده ۴۱ صریحاً ملاک تعیین حداقل مزد را مشخص کرده است بنابراین مشکل از قانون نیست بلکه در اجرای قانون است که به درستی اجرا نمی‌شود. میزان تورم و سبب معیشت در ماده ۴۱ به طور مشخص اشاره شده و اگر بر مبنای آن و به درستی عمل کنیم تصمیم‌گیری درباره دستمزد کارگران هم به شکل واقعی صورت می‌پذیرد.

در حال حاضر بیش از ۴۸۰ قلم کالا در سبب معیشت کارگران گنجانده شده در حالی که شاید تنها ۴۰ تا ۵۰ قلم، کالای ضروری و مورد نیاز کارگران باشد که شامل مسکن، اجاره بها، خوراکی‌ها، پوشاک و هزینه‌های درمان است چون کارگران سال‌هاست با گردش و تفریح و سفر بیگانه‌اند و جزو آمل و آرزوهای آنها در مقطع کنونی شده است. امروز خرید میوه هم برای کارگران و بازنشستگان به یک کالای لوکس تبدیل شده و قدرت خرید میوه با این قیمت‌های نجومی را ندارند. بین حقوق یک کارگر با حقوق یک دکتر و متخصص در کشورهای پیشرفته شاید ۲۵ درصد تفاوت باشد و این طور نیست که کارگران در حداقل ترین میزان دستمزد قرار بگیرند ولی یک کارگر ایرانی با مزد و مزایای جانبی می‌گیرد در خوشبینانه‌ترین حالت سه میلیون تومان حقوق می‌گیرد که آن هم اگر کارفرما لطف کند حق بیمه‌اش را بپردازد تا از پوشش حمایت‌های اجتماعی بهره‌مند شود.

معتقدم تعیین دستمزد مساله عجیب و پیچیده‌ای نیست و قانون ملاک تعیین آن را مشخص کرده است. وقتی خط معیشت از سوی بانک مرکزی ۱۰ میلیون تومان اعلام می‌شود، اعلام آمار و ارقام پایین به عنوان هزینه سبب معیشت کارگر جای سوال دارد. اگر ماده ۴۱ قانون کار را به عنوان حجت قبول داریم با یک جلسه هم می‌توانیم دستمزد کارگران را تعیین کنیم و به اعلام اعداد پایین برای هزینه زندگی کارگران، طرح پیشنهادهای عجیب و غریب، ائتلاف وقت، برگزاری جلسات فشرده و طولانی در آخر سال نیاز نیست.

اخبار کارگری

سخنگوی کمیسیون اجتماعی خبر داد: حل مشکل مطالبات حقوق کارگران تا پایان امسال

سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: تا پایان امسال مشکل مطالبات حقوق کارگران حل می‌شود. محمد بابایی کارنامی در گفت‌وگو با خبرگزاری صداوسیما گفت: با هماهنگی‌هایی که با وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی صورت گرفت، تا ۲۹ اسفند امسال مشکل مطالبات حقوق دستمزد کارگران مرتفع و پرداخت خواهد شد. وی گفت: در تلاش هستیم تا قانون کار به گونه‌ای اصلاح شود که تأمین کنند منافع کارگران باشد.

کارگر کارخانه آلومینای جاجرم قربانی حادثه کار شد

یک کارگر کارخانه آلومینای جاجرم با سقوط در دستگاه درام فیلتر دچار سانحه می‌شود و پیش از رسیدن به بیمارستان جان خود را از دست می‌دهد. به گزارش ایلمنا، این حادثه روز چهارشنبه (۲۲ بهمن ماه) در حالی رخ می‌دهد که این کارگر مشغول کار بوده که به ناگهان به داخل دستگاه سقوط می‌کند. «علی قلی پور»، رئیس بازرسی اداره کار خراسان شمالی با تایید این خبر گفت: علت حادثه هنوز مشخص نیست و مراتب در دست بررسی است اما بازرسی‌ها از محل وقوع حادثه انجام شده است. به گفته وی، طبق مشاهدات، مسائل ایمنی در محل کار این کارگر همچون حفاظ گذاری انجام نشده بود و در حال حاضر مشکلی به این لحاظ مشاهده و گزارش نشده است.